

„Lépésről lépésre kell bevezetni, mert a teljes társadalomnak együtt kell fejlődnie ezzel a gondolattal”

Az autonómia felelősséggel jár

Minden kisebbségnek a saját gondjaihoz igazított megoldásokra van szüksége – fogalmazott a Krónikának adott interjújában Daniel Alfreider, az Európai Nemzetiségek Föderatív Uniójának (FUEN) ladin nemzetiségű dél-tiroli alelnöke. Mint mondta, az autonómia legfontosabb célja egy olyan rendszer létrehozása volt Dél-Tirolban, amelyben békésen megfér egymás mellett a német, az olasz és a ladin közösség.

– Dél-tiroliként hogyan látja az erdélyi magyar közösség gondjait, milyen benyomásokat szerzett a FUEN kongresszus néhány napja alatt?

– Először is el kell mondanom, hogy nagyon lenyűgözött az itteni vendégszeretet. Ahogy azt szokták mondani, olyan volt, mintha hazajöttünk volna, mert otthon vagyunk Európában. Természetesen láttuk, hogy vannak gondok, amelyeket különösen ebben a régióban önöknek meg kell és meg is fognak oldani. Történelmi pillanat volt, hogy amikor ideértünk, láttuk Kolozsvár első háromnyelvű helységnevtábláját. Szükséges minden nap egy kis lépéssel tovább haladni. Szerintem elég jó munkát végeznek itt önök ebből a szempontból.

– Sokat beszélünk Erdélyben a dél-tiroli autonómia modellről, gondolja, hogy alkalmazni tudnánk azt Romániában is?

– Azt gondolom, hogy minden esetben személyre szabott megoldás kell, mert a kisebbségeknek a saját gondjaikhoz igazított megoldásokra van szükségük. Nekünk Dél-Tirolban hetven évre volt szükségünk

ahhoz, hogy elérjük az autonómiát. Minden évben, minden nap folyamatosan törekedtünk kifejleszteni. Ha több hatáskört, nagyobb felelősséget tudsz biztosítani a régióknak, amelyben a területi autonómia is benne van, akkor az lehetővé teszi, hogy az emberek keményebben dolgozzanak és gyorsabb fejlődést érjenek el. Jó megoldás ez számos kisebbség esetében, beleértve az önök helyzetét is. Persze lépésről lépésre kell bevezetni, mert a teljes társadalomnak együtt kell fejlődnie ezzel a gondolattal.

– Mennyire volt nehéz önöknek elfogadtatni az autonómiaigényüket az olasz kormányval?

– Nézzze, hetvenéves történelme van a mi autonómiánknak, ebben az időszakban voltak olyan évek, amikor nagyon nehezen tudtunk együttműködni az olasz kormánnyal, sőt a dél-tiroli különböző nemzeti közösségek hétköznapi egymás mellett élése sem volt problémamentes. Az autonómia legfontosabb célja az volt, hogy olyan rendszert hozzunk létre Dél-Tirolban, amelyben békésen megfér egymás mellett a német, az olasz és a ladin közösség. A bé-

„Az autonómia nem jelent szeparatizmust”

kés egymás mellett élés lehetőségét teremtette meg számunkra az autonómia. És ez ma példaértékű Európában. Ma nagyon jó viszonyt ápolunk az olasz kormánnyal. Főleg azért, mert arra törekedünk, hogy keményen dolgozzunk együtt. Még azt is megértették, hogy az autonómia, amely nem jelent szeparatizmust, az a többségi nemzet számára is előnyös. Mert mi magunk is sok jó dolgot csinálunk. Azt gondolom, el kell mondanunk az Európai Unió tagállamainak, hogy az autonóm-

miának pozitív hozadéka van a tagállamok számára is.

– Milyen érvekkel lehet elmagyarázni a többségi hatalomnak, hogy az autonómia nem szegregációt jelent, hogy egyáltalán nem akar kiszakadni az országból egy önrendelkezést kérő régió? Mindezt úgy, hogy hatékony is legyen az érvelésünk.

– Általában a gondok abból adódnak, ha nem sikerül tisztázni az autonómia fogalmát. Akik

nem tudják, hogy az autonómia elsősorban több felelősséget jelent, azok gyakran elkövetik azt a hibát, hogy a szeparatizmussal azonosítják a fogalmat. De ez egy hatalmas nagy hiba. Nekünk még saját népünknek is állandóan el kell magyaráznunk, hogy az autonómia azt jelenti, hogy a közösségünk jóval nagyobb felelősséget vállal az államon belül. Ellenkező esetben, ha nem értjük meg, hogy mivel jár az autonómia, akkor valami más megoldást kell keresnünk.

KISS ELŐD-GERGELY

Katalónia kinyilváníthatja elszakadását Spanyolországtól

Katalónia azonnal kinyilvánítaná elszakadását Spanyolországtól, ha a spanyol kormány megakadályozza a függetlenségről szóló népszavazás megtartását – közölte hétfőn az El País című baloldali spanyol napilap, hivatkozva egy birtokába került jogszabálytervezetre, amelynek tartalmát azonban cáfolta a katalán kormánypárt.

Az El País összefoglaló cikke szerint az általuk megszerzett titkos dokumentum rendelkezik egyebek mellett a katalán köztársaság létrehozásáról, ahol egyetlen hivatalos nyelvként a katalánt ismernék el, valamint kitér arra, hogy kik hogyan lehetnek katalán állampolgárok, mi lesz a spanyol állami vagyonnal és az állami tisztviselőkkel, illetve mely spanyol törvények maradnának hatályban. Elfogadása esetén a törvénytervezet egyfajta ideiglenes alkotmányként működne, körülbelül két hónapig, amíg a katalán parlamentben lezajlik az új állam alkotmányozási fo-

Függetlenségpárti felvonulás Barcelonában

lyamata – írta az újság, hangsúlyozva, hogy a dokumentumot Carles Viver Pi Sunyer, a spanyol alkotmánybíróság volt el-

nőkhelyettesének irányításával dolgozták ki, és részleteit a katalán vezetés igyekezett a lehető legnagyobb titokban tartani.

Az MTI által idézett El País szerint a tervezetben szerepel a függetlenségi népszavazás eddig nyilvánosan még nem ismertetett kérdése is: „Akarja-e, hogy Katalónia Spanyolországtól független állam legyen?”

Jordi Turull i Negere, a Junts pel Sí (Együtt az igenért) katalán kormánypárt barcelonai parlamenti frakcióvezetője Twitter-üzenetben cáfolta, hogy a lap által ismertetett pontok állnának a tervezetben. A katalán kormány azt nem titkolta, hogy már dolgozik az elszakadásról szóló törvényjavaslaton, de hangoztatta, hogy a referendum megtartásáról szeretne megállapodni a spanyol kormánnyal. Erre hivatkozva Carles Puigdemont katalán elnök hétfő késő délután egy konferencián tart előadást Madridban Katalónia függetlenségi elképzeléseiről, amelyet egyfajta „utolsó felhívásnak” tekint a spanyol miniszterelnök felé a párbeszédre és a megegyezésre a népszavazásról.

Az elnök korábban már többször kijelentette: akkor is megtartják a referendumot, ha a madridi központi kormány nem hagyja jóvá. Sajtóhírek szerint a népszavazás őszi időpontját még ezen a héten bejelentik. A spanyol kormány álláspontja továbbra is az, hogy nem áll módjában tárgyalni a függetlenségi népszavazásról, mivel az ellenkezik a spanyol alkotmányban foglaltakkal. Mariano Rajoy spanyol miniszterelnök hétfőn sajtótájékoztatón szólította fel a katalán elnököt, hogy függetlenségi terveit ismertesse a spanyol parlament alsóházában a képviselők előtt. Mint mondta, nem az ő, hanem a teljes törvényhozás felhatalmazását kell megszereznie. Az embereknek joguk van megismerni mindkét oldal érveit, és erre való a parlament – jegyezte meg Mariano Rajoy. A miniszterelnök a törvénytervezetet zsarolásnak minősítette, de egyúttal meggyőződését fejezte ki, hogy nem fog hatályba lépni.